СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LIX. Ч. 167. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. П'ЯТНИЦЯ, 20-го ЛИПНЯ 1951. No. 167. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JULY 20, 1951. VOL. LIX.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

КОНТРОЛЯ ЦІН З ҐАРАНТІЄЮ ЗИСКІВ

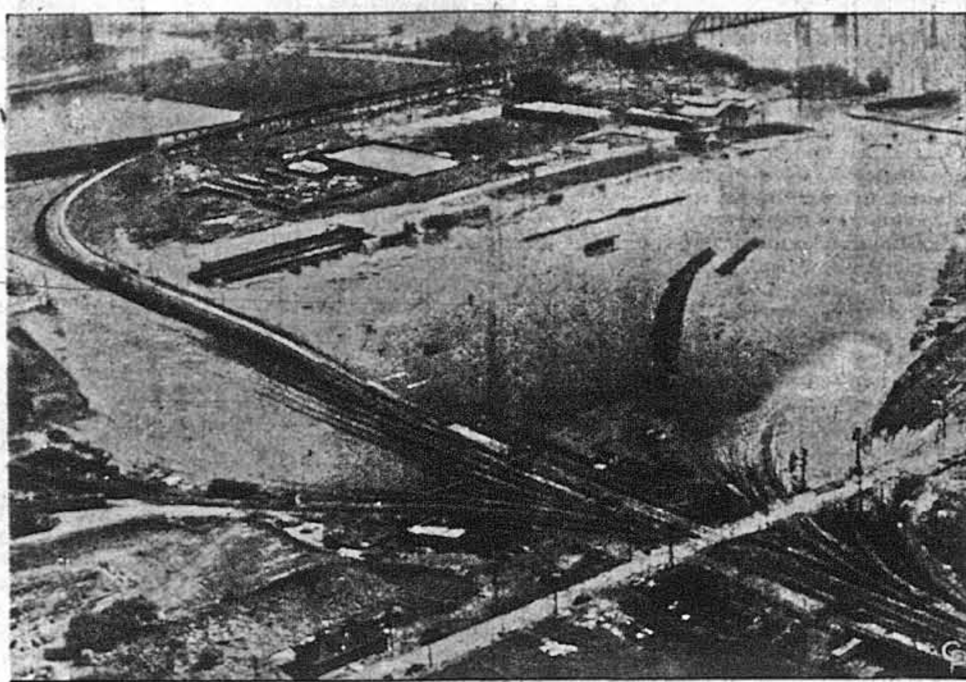
Найбільший удар в Конгресі для адміністрації президента Трумана

Вашингтон, 18 липня.—Республиканська коаліція з південними демократами ще раз виявила свою силу в палаті репрезентантів при голосуванні над контролею цін. Під впливом могутнього двопартійного фармерського бльоку 166 голосами проти 102 ухвалили контролю цін на товари, одначе з застереженням, що продуценти мусять дістати належний зиск. Директор стабілізації цін, Майкел В. Ді Сал, негайно. назвав таку ухвалу „найбільш шкідливим ударом по контролі цін, завданим у Конгресі", бо ця постанова вимагатиме: 1. признання коштів матеріялів, зужитих при продукції, або приблизно вартності ціни, залежно від того, що вище; 2. признання всіх коштів, які витратив продуцент на продукцію як теж і коштів посередництва при розподілі виробленого товару; 3. признання „поміркованого" зиску, який одначе буде менший 85 відсотків пересічного зиску впродовж останніх „трьох найбільш прибуткових років в часі між 1946 до 1949 рр." Представляючи отак ухвалу палати, ДіСал назвав її „признанням коштів з додатком ґарантії зисків на кожному виробі" і заявив, що це буде коштувати споживачів мільйони долярів. Така ухвала в практиці буде гіршою ніж заборона завертати ціни назад, яку знесено щойно попереднього дня в параті. Далі заявив директор стабілізації цін, що це виключає справжню стабілізацію цін у майбутньому.

НОВИЙ СОВЄТСЬКИЙ ЖУРНАЛ — ЗАСІБ ОФЕНЗИВИ, КАЖЕ АЧЕСОН

Вашинґтон. — Секретар стейту Дін Ачесон натаврував нову совєтську газету в англійській мові („Нюз"), як засіб офензиви. Ця газета почала виходити в Москві з метою ширення фальшивого мирового гасла. На пресовій конференції Ачесон заявив, що все, видаване і дозволене цензурою в Москві, має свою ціль. Так і новий журнал пише в англійській мові щось протилежне тому, що пишуть російські газети або проголошують в Росії крізь радіо. Так само натаврував цю газету „Голос Америки" у своїй радієвій передачі.

● **Програма технічної допомоги** відсталим країнам, вироблена Радою Технічної Допомоги О. Н., має зрости наступного року до 35 мільонів долярів.

МІСТО СЕЙНТ ЛУЇС (МІЗУРІ) ЗАГРОЖЕНЕ ПОВІНЮ. — Залізничі шляхи, які ведуть до товарової станції, кожної хвилини можуть опинитися під водою. — Побоюються, щоб Сейнт Луїс не зазнав долі, подібної до катастрофи, яку переживає Канзас Сіті з сотнями тисяч бездомних.

МІСТОВІ СЕЙНТ ЛУЇС ЗАГРОЖУЄ БІЛЬША ПОВІНЬ НІЖ ПЕРЕДБАЧУВАЛИ

Ст. Луїс, Мо. — Столичне місто стейту Мизурі поробило всі можливі заходи щоб забезпечити себе від долі, яка зустріла місто Канзас Сіті підчас повені двох доплинів до ріки Міссісіпі. Досі здавалося, що Ст. Луїс менше загрожений ніж підчас повені 1947 р., одначе тепер виявляється, що катастрофа може досягти розмірів з-перед сотні років, коли Ст. Луїс був майже ввесь під водою.

Тим часом з околиць Канзас Сіті повідомляють про перешкоди в переїзді шляхами з півночі на південь в наслідок повені на просторі 380 миль — між Салайна, Кан. і Ст. Чарлз, Мо. Саме місто Канзас уже „викопується" з намулу й руїн, які спричинила повінь рік Канзас і Мизурі, одначе не минула ще небезпека дальших вибухів газолінових цистерн. Відбудова міста й околиці вже почалася, до чого дуже спричинилася ухвала Конгресу асигнувати $25,000,000 на рятунок потерпілих.

ДЖОВ ВОЛКОТ ЗДОБУВ ЧЕМПІОНАТ У ВАЖКІМ ЗМАГАННІ

Питсбурґ, Па. — Джерзі Джов Волкот, постійний визивач дотеперішніх чемпіонів важкої кулачної боротьби, остаточно здобув перемогу над дотеперішнім чемпіоном Еззардом Чарлсом і здобув для себе чемпіонат. Він розторощив лівим ударом у щоку свого противника впродовж 55 секунд у сьомій рунді. Чарлес тримався як чемпіон два роки, здобуваючи дев'ять разів перемогу в важких змаганнях. Тому глядачі, зібрані на стадіоні, не могли зпочатку повірити, що їхній ідол упав. Публіки було 28,272 осіб, які заплатили $245,000 за карти вступу. Чарлс дістав 40 відсотків з чистого прибутку, отже коло $100,000, а Волкот дістав на половину менше.

СЛІДЧА СУДЕЙСЬКА ЛАВА РОЗГЛЯДАЄ ВТЕЧУ КОМУНІСТІВ

Ню Йорк. — Після втечі восьми провідних комуністів від кари після засуду або від явки на суді, федеральна велика судейська лава почала слідство, щоб винайти осіб, які помогли засудженим або запідозреним ударемнити вимір справедливости. Як перших свідків, покликала судейська лава завідателів фонду поруки при Конґресі Громадянських Прав — саме Фредеріка Вандербілта Філда, Дашіела Гаммета, і В. Алфеуса Гонтона. Вони відсиджують у тюрмі кару за непослух судові, коли відмовилися сказати судді, хто складав гроші на поруку для комуністів. Після переслухання вони пішли знову до тюрми. Далі федеральний суддя призначив на 20 серпня початок судової розправи для комуністів, поставлених під арешт ще 20 червня, а стейтовий Верховний Суд почав слідство над закидом, що так званий Конґрес Громадянських Прав поламав банкові закони, які встановляють засади для складання грошевої поруки за арештованих, щоб їх випустити на волю. Оборона вживає заходів, щоб звільнити з тюрми на поруку три особи, ув'язнені за непослух судові, доки не буде полагоджений їхній відклик від судейського наказу до вищого суду.

В АМЕРИЦІ

● **Про британських дипломатів,** які щезли минулого місяця, пише тижневик „Юнайтед Стейтс Нюс енд Ворлд Ріпорт", що вони опинилися поза Залізною Заслоною, забравши з собою важливі дані про атомові справи. Це були таємниці Великобританії й ЗДА. Вони теж знали пляни оборони Західної Европи. Редактор магазину покликається на високих американських урядовців, як на джерело інформацій у цій справі.

● **Сенатська комісія** для дослідження злочинів, повернеться на нові переслухання до Ню Йорку. Дата ще не встановлена, одначе здогадуються, що це буде 1-ше серпня.

● **Горять ліси в Бритиш Колумбії, над Тихим океаном.** Канадський уряд вислав туди бригади з 300 людей для гашення вогню, який охопив 1,100 акрів простору.

● **Поступово довші вакації** ухвалив сенат для урядових робітників. Час вакацій залежатиме від часу служби. Перші вакації будуть тривати 13 днів, а після п'яти років 19 з половиною днів. Після 20 років служби будуть продовжені до 26 днів.

● **Новий аеропорт** буде побудований коштом п'ять з половиною мільйонів долярів у Нюарку, під Ню Йорком.

МОСКВА ПОВЕЛА ВЕЛИКУ КАМПАНІЮ ПРОТИ СЕПАРАТИСТИЧНИХ ЗМАГАНЬ НЕ-РОСІЙСЬКИХ НАРОДІВ

Кореспондент часопису Ню Йорк Таймс, Гері Шварц, що пише від довшого часу про Совєтський Союз та його клопоти з підбитими Кремлем країнами і народами, обговорює у своїй черговій статті з 19 липня кампанію, яку останніми тижнями повела Москва проти не - московських народів — з метою основної ліквідації між ними сепаратистичних сентиментів. Він каже, що урядові американські кола, що мають про це вісті, є тої думки, що кремлівська кампанія є спричинена неспокоями серед народів, підбитих Москвою, як теж впливами „Голосу Америки", що промовляє до різних народів їхньою мовою. Московські цензори дозволяють американському кореспондентові згадувати тільки боротьбу уряду з націоналізмом в Україні, але з совєтських газет, які щойно надійшли до Злучених Держав, можна дізнатись, що уряд має до діла з подібними явищами в Азербайджані, Узбекістані, Вірменії та Естонії. З цього можна дальше заключати, пише Шварц, що таке саме є й з іншими країнами та народами. Що так є, пізнати по новинці з Вашинґтону, яку передала Юнайтед Прес, а в якій згадується, що департамент одержав відомості про серіозні робітничі розрухи в Вільні, столиці Литви, та неспокої в Естонії та Латвії, як теж в Угорщині. В Литві вбито до 40 осіб при розрухах. Москва притягає у всіх тих країнах, пише Шварц, — до відповідальности урядовців, партійців, журналістів, письменників і мистців, закидаючи їм „буржуазний націоналізм", сепаратизм, змагаючий до відірвання їх країн від СССР, відчуження від московського народу, ідеалізацію минулого, а зокрема тих історичних постаттей і рухів, що були звернені проти російського панування та об'єднання з московським народом, занехання боротьби з „буржуазним націоналізмом", як теж сприяння Заходові й неохота признати, що російська культура найвища в світі.

ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ УКРАЇНИ

Гренд Репидс, Миш. — Щоденник „Гренд Репидс Пресс" з 10 липня помістив в голосах читачів допис Романа Вереса про потребу створення незалежної української держави, якщо на Сході Европи має запанувати демократичний лад. Автор допису згадує про обман, якого допустилися німці, обіцюючи українцям незалежну державу, але замість того запровадили терор, винищуючи населення України. Проти подібного комуністичного терору боряться тепер поневолені народи Росії. Вони радо привітають кожного, хто прийде розбивати цю тюрму народів, одначе вони не вдоволяться самими обіцянками волі, і тільки повна незалежна демократична держава зможе задовольнити їхні аспірації.

ЗГОДА ЩОДО МОРСЬКИХ ТА ПОВІТРЯНИХ БАЗ ЗДА В ЕСПАНІЇ

Мадрид. — Адмірал Форест П. Шерман, голова морських операцій і член Об'єднаних Шефів Штабу Злучених Держав, відбув минулого вівтірка чотирогодинну конференцію з генераліссімусом Франсіском Франком, яку еспанська преса схарактеризувала як „нараду ума і духа". Ніхто не знає подробиць тих нарад, але остаточний вислід їх відомий: Злучені Держави та Еспанія погодились в принципі щодо встановлення в Еспанії американських морських та повітряних баз. Уже при кінці цього місяця прибуде до Мадриду спеціяльна американська військова місія, зложена з представників трьох збройних сил, як теж департаменту стейту, яка обговорить деталі договору. Ген. Франко переконаний, що дальший розвій міжнародних подій затіснить американсько-еспанські військові зв'язки куди сильніше, як передбачає договір. Тому теж справа політичного союзу між Злученими Державами і Еспанією не є вже тепер така актуальна і конечна, як передше. Тим більше, що союз Злучених Держав з Еспанією міг би погіршити відношення Великої Британії та Франції до Америки. Ген. Франко мав дати адм. Шерманові запевнення, що на випадок нової світової війни Еспанія буде боротись по боці Західних Аліянтів, якщо тільки дістане потрібну для такої цілі економічну допомогу, як і військову, включно з танками і літаками.

АЧЕСОН ВИЯСНЮЄ ПОРОЗУМІННЯ З ЕСПАНІЄЮ

Вашинґтон. — Дін Ачесон, секретар стейту, заявив кореспондентам, що згода щодо американських баз в Еспанії це „спільна оборона проти евентуальної аґресії". Західна Европа, говорив він, якщо буде нападена, буде боронена — а не визволена. Таму саме Злучені Держави розбудовують оборонну силу Заходу. Військові стратеґи, казав він далі, є тої думки, що Еспанія має велике стратегічне значення з боку загальної оборони Західної Европи. Це й причина, чому виїхав адм. Шерман до Еспанії й переговорював з генераліссімусом Франком, хоч Британія та Франція заявились проти таких переговорів, не даючи себе переконати арґументам Злучених Держав. Та ми їх становище розуміємо, додав Ачесон. Це можна б ще й так розуміти, що згодом також Британія зрозуміє краще американські арґументи, слушність яких виправдають наближаючіся події.

ПОДВОЄННЯ СИЛИ РОСІЇ НА ВИПАДОК ОПАНУВАННЯ ЕВРОПИ

Вашинґтон, 17 липня. — Військове чи політичне опанування Західної Европи Росією може за одну ніч подвоїти воєнну силу Росії у її змаганні до завоювання вільного світу. Таку заяву склав перед комісією закордонних справ палати репрезентантів Джордж В. Перкінс, асистент секретаря стейту для европейських справ. З уваги на таку загрозу Перкінс сказав конґресменам на таємнім засіданні комісії, що европейські країни збільшують свої воєнні бюджети на 60 відсотків понад бюджети, які існували до Корейської війни; що оборонна продукція в таких країнах зросла вдвоє; що час військової служби для вояків продовжено, а це все піднесло настрої населення. Він теж сказав, що комунізм у Західній Европі тратить свою силу. Одначе з уваги на короткий час Америка мусить прийти з допомогою европейським країнам загальною сумою вісім з половиною біліонів долярів. З цієї суми $5.293.000,000 мали б піти на військову допомогу для восьми країн Північно-Атлантійського Пакту.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ЗУАДК-У 13 ЖОВТНЯ 1951

Филаделфія. — Екзекутива Злученого Американсько - Українського Допомогового Комітету проголосила, що чергові Загальні Збори членів ЗУАД-Комітету відбудуться в Филаделфії в днях 13 і 14 жовтня ц. р. Зі загальними зборами буде получена велика мистецька імпреза, над програмою якої працюють визначні письменницькі та театральні сили. Завданням імпрези буде представити гуманне діло, якого доконали американські українці рятуючи своїх рідних на скитальщині в Німеччині та даючи їм змогу зажити вільним життям на землі Вашинґтона. Автори програми вже докінчують свою роботу. В часі вистави виступлять також визначні американські бесідники, представники уряду та ДіПі Комісії.

ЗАСТІЙ В ПЕРЕГОВОРАХ У СПРАВІ ПЕРЕМИР'Я В КОРЕЇ

Каесонґ. — З боку команди Об'єднаних Націй не проголошено ніякого офіційного комунікату про дальший хід нарад у справі перемир'я, себто про вислід нарад шестої сесії. Тільки армейський цензор перепустив вістку, що дійшло до згоди щодо двох пунктів програми, але не було її щодо третьої точки, яку вважається — „істотною", що означало б, що без порозуміння в цій справі, перемир'я не буде. Яка це точка, можна догадуватися з ворожих радіопередач, з Пейпінґу та Пйонґґанґ. Отже йдеться про негайне відтягнення чужинецьких військ з Кореї, чого домагається комуністична делеґація і ставить це як умовину припинення воєнних акцій. Ген. Ріджвей, головний командир збройних сил Об'єднаних Націй, стоїть знову при тому, щоби розмежувати обі сторони по цій лінії, де тепер стоять воюючі з собою війська, не звертаючи уваги на 38-му паралелю, чому противиться ген. Нам Іль, голова комуністичної делеґації та начальник штабу Північно-Корейської армії. Радіо з Пейпінґу проголосило шість пунктів, які поставив ген. Нам Іль. Він домагається, щоб обі сторони відтягнули впродовж певного часу свої війська на 10 миль від 38-мої паралелі, заперестали дальших воєнних акцій, обмінялись полоненими, відтягнули з Кореї в якнайкоротшому часі чужинецькі війська і привернули Кореї той стан, який був 25 червня 1950 року. Радіо це також заповіло, що як армія Об'єднаних Націй не перестане бомбардувати, так хай надіється „сильного удару" як відплати, яка буде катастрофальною. Не зважаючи на ті погрози військові кола Об'єднаних Націй переконані, що трудноші будуть переможені й прийде до перемир'я.

ГОТУЮТЬСЯ ВІДБУДОВУВАТИ ЗНИЩЕНУ КОРЕЮ

Женева. — Дж. Доналд Кінґслі, генеральний заступник Об'єднаних Націй для справ відбудови, відлетів до Кореї, щоб там почати підготовку відбудови знищеної війною країни. Це є добра нагода для Об'єднаних Націй виявити перед світом, якою великою позитивною силою вона є, заявив Кінґслі перед виїздом. Сталося це на підставі порозуміння з департаментами стейту і оборони Злучених Держав, які є за те, щоб почати рятункову акцію в Кореї з хвилиною, як тільки замовкнуть гармати. Заки це наступить головна відповідальність за військову і допомогову акцію спадає на ген. Ріджвея. Потім, як наступить перемир'я, перебере відповідальність за економічну допомогу і відбудову Агенція Корейської Відбудови Об'єднаних Націй.

МІСІЯ ГАРРИМАНА БЕЗ УСПІХУ

Тегеран. — Аверел Гарриман, спеціяльний висланник президента Трумана для облегшення напруження між Англією та Іраном ізза нафтового спору, не може радіти зі своєї місії. Прем'єр Могамед Моссадех неуступчивий щодо націоналізації нафтового промислу і має за собою загальне попертя. Найгіріше, що іранські урядовці використовують мовчанку Гарримана щодо його розмов з прем'єром в такий спосіб, будьто Гарриман погоджується зі становищем іранського уряду і вважає його „логічним та справедливим". Це знову поставило Гарримана в дуже неприємне положення у відношенні до Англії, згл. британської амбасади в Тегерані, з якою він у постійному зв'язку. Що місія Гарримана не втішається симпатіями, пізнати, між іншим, по тім, що треба було подвоїти його особисту сторожу. Виглядає, що британці мали рацію, коли заповідали, що місія Гарримана скінчиться невдачею. В Лондоні мабуть не мають уже ніякої надії на мирну злагоду і переводять нафтову „реорганізацію", себто новий приділ нафти для тих країн, які були залежні від нафтових достав з Ірану.

● **„Припинити пропаґанду за** джегат (священну війну) проти Індії — закликає голова уряду Індії Неру в телеґрамі до голови уряду Пакістану — Алі Хана. Пересування індійських військ — запевняє Неру — викликані відповідним рухом військ Пакістану і абсолютно не мають аґресивного характеру.

● **Формування французького у**ряду доручив президент Оріол міністрові фінансів Рене Маєр (після того як Робетр Шуман відмовився від подібної пропозиції).

● **Тиждень найменших втрат ЗДА** за час війни в Кореї відзначив департамент оборони. Ці втрати останнього тижня становили 413 чоловік.

ЗА ДОПУЩЕННЯ ГРЕЦІЇ Й ТУРЕЧЧИНИ ДО АТЛАНТІЙСЬКОГО ПАКТУ

Лондон. — Герберт Моррисон, британський міністер справ закордонних, заявив в парляменті, що уряд ставиться прихильно до справи допущення Туреччини і Греції до Північно-Атлантійського Договору Оборони. Рівночасно він заявився від імені уряду проти допущення Еспанії до Атлантійського Пакту. Що більше, інша офіціяльна особа цього ж уряду висказалась в справі Еспанії ще гостріше, кажучи, що американсько-еспанська військова кооперація йде тільки на руку комуністичним пропаґандистам. До цього треба б ще додати, що ще перед кількома днями уряд Партії Праці був також і проти допущення Греції й Туреччини до Атлантійського Пакту, але головно через спротив Норвегії, Данії й Нідерляндів, але тепер—як сказано—справу передумав і заявляється за позитивну розв'язку. Американсько - еспанське військове зближення, як виявляється, принесло британському урядові новий клопіт. Ліві елементи Партії Праці, що й без того ворожо настроєні до Злучених Держав, тепер готові ще сильніше атакувати Америку за її „дружбу з тоталітарними режимами", а це знову може тільки погіршити британсько - американські відносини, що не є ні в інтересі Британії, ні Злучених Держав.

В СВІТІ

● **Новий договір Тибету з червоним Китаєм,** який перетворив цю гірську країну у своєрідну військову округу червоного Китаю, хотів би анулювати шістнадцятилітній Далай Лама — світський і духовний провідник Тибету.

● **Загинули два французькі альпіністи** — керівник третьої французької експедиції в Гімалаї, а також його помішник, підчас спроби вийти на гору Нанда Деві (висота 25.645 футів) в районі Ґарвгал між Кашміром і Ніпалем.

● **Тамес Дюї вимагає допомоги для китайських націоналістів.** Він відлетів до Токіо з Тайпе на Формозі, де мав обід у генераліссімуса Чан Кай-ші.

● **Вільний Університет Берліну** одержав $1.309.500 допомоги від Фундації Форда. Це найбільша сума, яку колинебудь видавала фундація поза межі ЗДА.

● **Перервали торговельні переговори аліянтські команданти Берліну** з совєтським до того часу поки совєти не скасують обмежень відправки товарів із Берліну до Західної Німеччини.

● **Молодий король Бодуен І** вступив на трон Бельгії з великими церемоніяльними пишностями і загально-національними святкуваннями.

● **Канада збільшила** людський склад своїх збройних сил від часу вибуху війни в Кореї на 70%. Раніш вона мала 47.000, а тепер — 80.000 у війську.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily exxcept Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50
Число з понеділка (з англійською частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly. English language supplement):	
На рік	$ 3.00	One year	$ 3.00
На пів року	$2.00	Six months	$ 2.00

За кожну зміну дареси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПОТРЕБА ЩОРАЗ ШИРШОЇ ПОЛІТИЧНОЇ АКЦІЇ

Не будемо розводитись над тим, що українська справа потребує добрих представників і оборонців. Це ясне. Та ми, американські українці, хоча не вважали себе формально представниками України, боронили її з любови до неї, в глибокім переконанні, що всяка оборона, яка допомагає українському народові визволитись і стати незалежною нацією, є в інтересі Злучених Держав та демократій, у їхніх змаганнях за справедливий і тривкий мир у світі. Нині нас більше для такої оборони в Злучених Державах, а добрі наслідки цеї зміни очевидні.

Виходимо з того, що відповідаємо за свою територію, себто за те, щоб потреба справедливої розв'язки української справи здобула собі тут публічну опінію та підтримку уряду. Це ми вже розуміємо і в тому напрямі працюємо. Якби тільки ми могли ще ту працю поширити й поглибити. Але це вже залежить від нас самих, від нашої охоти та вміння цю працю виконати, як і від нашої фінансової підтримки, бо без більших грошевих засобів діло не піде. Нагода для такої праці тепер краща, як колинебудь за давніших часів. Тому не треба її проґавити, а треба в приспішеному темпі виконати те, чого досі не зроблено. В надії що так станеться, згадаємо за одну важливу справу, яку треба зараз здійснювати.

Американські поляки почали від якогось часу акцію в справі Катиня. Про неї вони тут багато говорили, але це було між поляками і для поляків. Але тепер говорять про цю „катинську масакру", наслідком якої згинуло до 4,000 польських офіцерів, щоб звернути нею увагу на совєтські звірства та вплинути на американський уряд, щоб він забрав голос і домагався міжнародного розсліду тих варварств і можливого покарання винних. В такому змислі вже поставлена в Палаті Репрезентантів резолюція ч. 282 (конґресмена Т. П. Шіґена з Ілиной), яка пропонує призначити Конґресову Комісію з 13 членів для дослідження „масового вбивства, понад 4.000 польських офіцерів у Катині, як також зникнення 11,000 польських воєнних полонених на совєтській землі". Саме тепер закликається американських поляків так себе повести, щоб „Капітоль почув голос мільйонів американських поляків".

Нам здається, що як Конґрес має займатися „катинською різнею", то чи не було б добре, щоб американські українці підняли справу ще більшої „совєтської різні" у Вінниці, де змасакровано дикунським способом до 10,000 невинних людей, селян, робітників та інтеліґентів, в тому і священників.

Про Вінницю були вже друковані матеріяли. Можливо, що є їх ще більше. Деякі матеріяли вже провірені так, що важко ставити під сумнів подані ними факти. Тому не проволікаймо справи, а приготуймо якнайскорше потрібні матеріяли англійською мовою та старáймось переконати когось із конґресменів, щоб він порушив цю трагічну справу в Конґресі подібно, як це сталося з „катинською масакрою".

У всякому разі, якби навіть не можна було осягнути того, щоб Совєти були покарані за ці злочини, нехай хоч Конґрес довідається про них. Хай хоч Конґрес знає, як багато жертв коштує українському народові його боротьба з Москвою. Бо і в Конґресі не багато таких, щоби це знали і розуміли.

Вдячне поле для праці

Серед нашого громадянства тепер нерідко зустрічаємо людей, часто молодих, енергійних та з великим запалом, але при цьому більше або менше пасивних в нашому громадському житті. На це склалось багато різних причин. Одні розчарувались, інші не можуть знайти собі відповідного середовища, а ще інші не можуть добачити в одній чи другій ділянці громадської праці досить приманливої мети, для якої варто б потрудитись.

Всі ці причини громадської неактивности абсолютно не мають своїх реальних підстав. Вправді, жадна праця, а ще до того громадська, не є легка і її успіхи не приходять без трудів, перешкод і розчарувань. Але своїми кінцевими результатами вони без сумніву „поплачуються" нашим загальним ростом і проґресом. Теж навіть в нашому скромному житті кожний може знайти собі ділянку і середовище, в якому громадська праця дає найширші можливості успішно проявитись.

Для прикладу взяти б хочби Український Народний Союз. Своїми високими ідеями і цілями, своєю найширшою громадською побудовою, своєю ідеальною синтезою громадських і особистих інтересів, він відкриває нічим і ніким необмежені можливості для громадської праці і громадської карієри для кожного національно свідомого українця, без огляду на його вужчі переконання. Навряд чи існує в світі друга українська інституція, в рямках якої могли б без будь-яких застережень чи пересудів зустрітись і співпрацювати українці всіх віків та всіх походжень і переконань.

Проголошена Головним Екзекутивним Комітетом УНСоюзу надзвичайна кампанія в організаційній праці дає на це окремі можливості і окремі користі. Кампанія почалася 1-го липня і триватиме до кінця року, отже повних шість місяців. Її головна ціль — збільшити УНСоюз на щонайменше 5,000 нових членів. В чому полягає атракційність цеї надзвичайної кампанії і чому вона становить окремо вдячне поле для праці для кожного?

Поперше— це конкретна робота з тривкими наслідками. Це не є одна імпреза чи один виступ, який за кілька днів чи тижнів забувається, але триває постійно: ще ж бо здобувається для свідомої української громади одного чи більше членів, включається його в спільне зусилля моральної і матеріяльної допомоги українським змаганням на довшу мету і зв'язується його та його родину найсильнішими вузлами з українською громадою, роблячи йому особисто і громаді велику прислугу. Збільшуючи УНСоюз, скріплюється рівночасно велику порядкуючу силу в нашому громадському житті, злагіднюється групові розбіжності і непорозуміння, а на нашому власному терені затирається теж всі ті специфічні труднощі, що виникають у зв'язку з часом приїзду.

Таких і подібних арґументів є безліч. А до них долучується ще й та стисло особиста користь, бо за придбання нових членів призначено надзвичайні нагороди, що при відповідній організаційній рухливості можуть принести кожному сотні долярів. Це справді вдячне поле до праці, тим більше, що її можна виконувати поза своїми щоденними заняттями і навіть на дозвіллі. Треба тільки свідомости і доброї волі, а можна добитись максимальних успіхів.

Корея—нагода для перемоги Заходу

У Парижі ген. Двайт Д. Айзенгавер відбуває конференцію в справі оборони західної Европи саме в тому часі, коли в Каесонґ йдуть переговори між обома воюючими сторонами в справі завішення зброї в Кореї. Американські кореспонденти в Парижі прислухуються різним дискусіям з приводу тих нарад і надсилають цікаві спостереження. Без огляду на вислід переговорів вони приходять до висновку, що Західний світ самим своїм виступом у Кореї здобув велику перемогу, а Злучені Держави стали у проводі вільного світу в боротьбі за краще завтра.

Тому, що саме тепер минає рік від збройного виступу Америки в Кореї, кореспонденти пригадують ті настрої, які панували рік тому в західній Европі. Коли б Америка не була виявила ділом свого спротиву комуністичному нападові на Корею, наслідки цього були б такі:

1. Европейські країни були б втратили довір'я до американських запевнень, що Злучені Держави дадуть на випадок нападу іншу допомогу, крім грошевої.

2. Втрата довір'я була б викликала серед европейців „рух за невтральність", хоч рух цей що правда, ще й тепер, тут і там, підносить голову. Цей рух мав би на меті відмежити західну Европу, як від Сходу так і від Заходу, щоб таким чином вимінути нового нещастя.

3. Така невтральність була б приневолила Европу вважати Корею за праобраз самої себе, при чому Північна Корея нагадувала б Східну Европу з її сателітами. Знову Південна Корея нагадувала б держави з Атлантійського Пакту. Навіть армія Північної Кореї, коли йдеться про її силу, була б подібна до спільної армії східних сателітів у відношенні до сили всіх армій західньої Европи.

4. Коли б західна Европа була відкинула співпрацю Америки в заміну за невтральність, тоді вона не мала б надії на кращу допомогу від тої, яку дістала Південна Корея. У такому випадкові Росія була б зайняла західну Европу без поважного спротиву.

5. Отже рішення „невтральности" у практиці було б витворило порожнечу, у яку Росія була б негайно вислала свою армію, як це сталося де інакше.

Такі настрої панували в західній Европі 28 червня 1950 р., коли то Злучені Держави постановили вислати свою армію до Кореї. Це рішення Америки було зворотним моментом у конфлікті між Заходом і Сходом. Америка своїм виступом показала Европі, що прийшов час на збройне діяння й це західна Европа інстиктовно зрозуміла, що Злучені Держави стали у проводі світу, який ще хоче і може боротися за волю й самостійність волелюбних націй. Самий факт, що велика Америка стала до боротьби проти аґресорів, викликав велетенську переміну в настроях досі прибитих народів. Вони зрозуміли, що ще не все страчене і що вони можуть урятувати своє існування. Тому самий виступ Америки по боці нападеної Південної Кореї становить перемогу вільного світу.

Коли після року волелюбні нації й державні мужі роблять обрахунок додатних і від'ємних фактів, зв'язаних з боротьбою Західних країн проти комунізму, на перше місце вибивається моральна сторона американського рішення піти чинним спротивом проти досі непереможних терористів. Пізніші події виявили, що напасників можна не тільки стримати, але й зломити їхню волю до боротьби. Коли глядіти з такої точки на переговори в Кореї й Парижі, то це тільки доказ на твердження, що Захід здобув важливу перемогу, бо переміг свій власний страх перед незнаними силами комунізму.

Микола Чубатий

Варшавський договір в новім освітленні

В двох випусках американського журналу "Journal of Central European Affairs" за рік 1950 (2-3) появилася праця польського науковця М. К. Дзєвановського на тему Pilsudski's Federative Polisy 1919-20", якої поважна частина присвячена Варшавському Договорові Головного Отамана С. Петлюри з Польщею з 21 квітня 1920 та тим політичним обставинам, серед яких він зродився.

Автор використав зокрема багато матеріялу, що зберігається у французьких архівах, тому зокрема інтересне теж насвітлення відношення тодішньої Франції до справи України. Слід признати, що праця Дзєвановського написана об'єктивно та без тої національної меґальоманії, яка характеризувала багато давніших польських праць на тему українсько-польських взаємин та якої не позбувся дехто ще й нині. Автор прихильник концепції створення федерації народів моміж Балтиком та Чорним морем та вважає, що хребетним стовбом такої федерації, здатної спинити небезпеку російську та німецьку є саме союз України та Польщі.

Як сказано, зокрема інтересне насвітлення відношення двох тодішніх потуг до справи України — Франції та Англії, які вели в тім часі ще активну політику супроти бувшої Росії; Америка вже тоді з европейських справ так як вицофалася. Політика тих двох потуг, в насвітленню автора, виходить вузькоглядною, без моральних підстав та без широких історичних горизонтів. Франція та Англія берегли тільки своїх близьких інтересів суто економічної природи.

Провідною думкою французької російської політики було: відібрати чотири біліони золотих рублів французьких позичок, що втопилися в Росії, та біля три четвертини біліона рублів французьких інвестицій, вложених в розбудову промислу бувшої російської держави, зокрема в Україні. Большевики, опанувавши владу в Росії, ясно прогол[о]сили, що тих боргів не заплатять, тому Франція попирала кожного, хто давав надію на зворот її капіталів. По думці керманичів Франції таку надію давали спершу російські білоґвардійці, тому Франція попирала Денікіна та Вранґеля, а по їх розгромі Франція схилялася попирати Україну.

Англія натомість попирала кожного хто давав їй надію, що приверне правильні торговельні взаємини терену бувшої Росії з Англією. Тому вона спершу теж попирала білоґвардійські армії Денікіна, Колчака та Юденіча. По їх розгромі Англія схилялася радше до угоди з большевиками, а на визвольні рухи народів поневолених Росією дивилася під кутом тої конюнктури, що несли події дня.

Немає сумніву, що така еґоїстична політика рішальних двох держав стала одною із важних причин зросту большевизму та нинішнього безвихідного положення у світі. Навпаки, політика оперта на широкій історичній перспективі та на моральних засадах визволення народів була б тоді в силі поставити межі зростові большевизму а може й його задавити.

Одну тільки мали спільну ціль ці дві великодержави: втримати усталену систему поставлену на Версальській Конференції, звернену проти Німеччини. Франція хотіла бачити Польщу як найбільше сильною, тому попирала претенсії Польщі до східної Галичини. Нам, зокрема західним українцям, видавалося, що Франція є найбільшим ворогом визволення України взагалі, на ділі так не було. Визволення східної України Франція міряла шансами відібрати свої гроші уміщені в бувшій Росії.

Українській справі багато шкодила ширена тоді ворогами України пропаґанда про „берлінське походження" українського визвольного руху: а Берлін був тоді пугалом західної Европи. По думці автора, повагу українського визвольного руху підірвали немало й самі українці, зокрема **„діяльність численних політичних українських фракцій, які не могли договоритися зі собою а кожна з них претендувала репрезентувати цілу націю"**.

В Польщі небагато людей розуміло грозу положення в майбутності і той факт, що відроджена Польща дісталася поміж двох ворогів — Німеччину та большевицьку Росію, тоді справді ще слабі держави, але в майбутності спосібні роздавити релятивно слабу Польщу. Автор освідомлює собі потенційну силу України. Він розуміє, що самостійна Україна в силі стати державою сильнішою від Польщі та діймаючо ослабити Росію, тому він є за українсько-польським союзом та не ентузіязмує його навіть тодішній успіх Польщі — захоплення східної Галичини, яку Польща, стверджує автор, не була в силі стравити. Захоплення дальших українських територій чи навіть обернення цілої України у васальну державу Польщі, про що деякі поляки думали, автор вважає хворобливим маняцтвом.

Дійсність положення Польщі та майбутню ролю України розумів у Польщі, по думці автора, Йосиф Пілсудскі, який став плянувати відразу федерацію балтійських держав, України та Білоруси з Польщею. Пілсудскі не захоплювався порозумінням з Денікіном та іншими білоґвардійськими генералами, яких він ще й вважав політичними трупами, хоч Франція та Англія його дуже намовляли до порозуміння з ними. Коли ж виправи тих російських генералів заломилися, Пілсудскі зрозумів, що прийшов час реалізувати його федераційні пляни народів бувшої Росії. Ці пляни прийшли трохи запізно, бо большевики, знищивши Денікіна, Колчака та Юденіча, на ділі були вже куди сильніші; вони навіть зломили українські сили, що оперували в Україні. Армія Петлюри опинилася поза межами України.

Та рівночасно загроза для Польщі вже тоді ставала очевидною. Хоч большевики вели переговори з Польщею то рівночасно збирали війська на границях Польщі. Пілсудскі дістав інформації з французької розвідки, що большевики громадять війська на границях Польщі, щоб подати руку угорським та німецьким комуністам та в той спосіб опанувати комунізмом центральну Европу до границь Франції. І саме ця загроза стала для Пілсудського поштовхом до негайного порозуміння з Петлюрою. Так прийшло до заключення Варшавського Договору Польщі з Україною 21 квітня 1920.

Уряд Петлюри стверджував свою невтральність в справі Галичини; натомість Польща зобов'язалася помогти урядові Петлюри проґнати большевиків з України та встановити там народну владу. Скоро тільки Україна зорганізує свою збройну силу до тої міри, що зможе себе сама боронити, польська армія найдалі до шести тижнів мала опустити межі України.

Найцікавішою частиною тої праці це аналіза автором обставин повстання тої умови. Він стверджує, що Варшавський Договір України з Польщею був непопулярний і серед українців і серед поляків; це було причиною його слабости. Українці не тільки західні, але й багато східних, не могли в ніякий спосіб погодитися на віддання Галичини

(Закінчення на стор. 3-тій)

Олекса РАНЬ

ІЗОЛЬДА ЗОЛОТОВОЛОСА ТА ВІРНА БРАНҐЕНА

(Ірляндський епос)

Серед багатьох світових типів, створених загальною літературою, є особливі улюбленці, що, не в'янучи, прикрашують перші ряди.

Прометей, що викрав небесну іскру, чорнокнижник Фауст, що безмежно прагне знання і могутности, Макбет — великий владолюбець, лукавий Тартюф, Дон-Кіхот — лицар сумного образу, Гамлет — дух сумніву, Дон-Жуан — незрозумілий герой жіночого серця, Ізольда золотоволоса, Тристан — син смутку, і вірна Бранґена, що її вірність була сильніша за смерть. Всі вони становлять світлу плеяду головних втілень людської душі.

В давні часи в Ірляндії, в королівському палаці Девліна, розцвітала Ізольда золотоволоса, королівська дочка, що затемнила своєю красою свою матір — мудру Ізольду, на велику радість королеви, бо, якщо яке жіноче серце може радіти, що друга жінка перевищує її красою, то це тільки материнське серце.

Ізольда була вже підлітком, коли брат королеви, дядько Ізольди, велетень Морольт, страшний ворогам, як лев, але покірний своїй небозі мов ягня, вернувся із походу на Арморику і привіз звідти бранку, що мала стільки років, як і Ізольда. І коли б страх і відчай не перекривляли її лиця, то можна б було бачити її дитячу красу.

Морольт передав дівчинку королеві і сказав:

— Візьми дівчинку. Я вбив її батька в чесному бою. Вона має шляхетну кров і може бути подругою Ізольді.

Переляк і відчай були в очах Бранґени, що опинилася в чужому палаці. Вона дивилася на величну королеву, оглядалася на всі боки, чуючи незрозумілу мову і чекаючи смерти.

Королева була мудра: вона не стала заспокоювати й розважати її, а залишила її саму, пославши до неї свою доньку.

Ізольда золотоволоса ввійшла, принісши сяйво соняшної усмішки і, побачивши маленьку бранку, сплеснула руками, звільнила її від реміння, що стягало ніжне тіло, забрала її до себе, цілющою маззю намазала рубці поранених ремінням рук — і обняла її, як сестру. Не розуміючи слів, але розуміючи погляд співчуття і цілунок ласки, бранка прищулилася до її грудей і заплакала.

Така була перша мова, якою вони говорили одна з одною — мова дитячого кохання, довірливих усмішок і лагідних поглядів.

З того часу вони полюбили одна одну і любов ця залишилася в них до останньої хвилини.

Але в Ізольди було для подруги менше любови, а ніж у Бранґени для неї. Перше місце в її серці займала мати, друге — король — батько, потім дядько Морольт, потім давні подруги дитячих забавок, і тільки аж тоді Бранґена.

Бранґена одна на чужині, без близьких і рідних, любила тільки Ізольду.

Душа Бранґени була наповнена любов'ю, як повний келих вином, і всю цю любов вона віддала Ізольді. Вона не любила грізного Морольта, бо його руки були в крові її батька. Не любила вона й королеви, перед якими тремтіли всі, крім Ізольди. Ізольда слухала її серце, приймала скарги, втирала її сльози і бачила її молитви. Їй повнотою дісталося вірне серце Бранґени.

Бранґена жила в королівському палаці, спала в одній кімнаті з Ізольдою, на одному ліжку.

Разом вчилися під мудрим керівництвом королеви всього, що повинні були знати молоді дівчата: прясти, ткати, шити, читати, говорити чужими мовами, грати на арфі й лютні, співати, а також — мистецтва лікувати і перев'язувати рани, варити ліки з трав, щоб, коли їхні коханці будуть повертатися з бою, допомогати їм лікувати, якщо вони ранені в бою.

Травневого дня разом сиділи вони над морем і плели вінки, слухали щебетання ластівок, молитовний дзвін найближчої каплиці увечорі, ворожили — Ізольда про своє майбутнє, Бранґена — про майбутнє Ізольди, бо про своє вона не думала.

Разом ішли на молитву в свята і молилися — Ізольда за своє щастя, Бранґена за щастя Ізольди, бо про своє вона не думала.

Вони зростали, і слава гриміла по всій країні про їх мудрість і талант, про їхню пісню і музику, а особливо про німу музику їх краси.

Золоті, як надбережний пісок, коси Ізольди ховали в собі сонячне проміння, темнорусі коси Бранґени вились, ніби їх звивала сила, що звиває виноград і хміль, кучерявить віти берез.

Лице Ізольди було ніжнорожеве, як квіт лісової шипшини, але чудове було і лице Бранґени, бліде, як пелюстки ожини. Очі Ізольди були подібні до неба весною — то хвилі рідного моря дали свій колір очам Бранґени, — хвилі, то сірі, як сталь, то зелені, як ізмараґд, то сяючі, як срібло.

Ізольда несла з собою сміх і радість, а подруга її була мовчазна і тиха, як озера гір, вона росла тонка, гнучка, ніби молоде деревце, а Ізольда ласкава вилась навколо неї ніжною ожиною.

Ізольда навчила свою подругу своєї рідної мови, Бранґена навчила її бретонської мови, розповіла таємничі перекази друдів і навчила солодких бретонських пісень.

Бранґена була багато сильніша і вища за Ізольду, але завжди в усьому поступалась їй ще з дитячих років. Ізольда вимоглива й мінлива, як хмари на весняному небі, то ласкала Бранґену і звала її сестрою, то дивилася підозріло на неї й говорила:

— Хіба ти можеш любити мене — доньку твоїх ворогів? Ти — бретонка — любиш доньку бретонського короля? Я не вірю тобі.

Любов Бранґени горіла рівно.

Мудра королева бачила таку любов Бранґени до своєї доньки. І коли прийшов час розлучитися їй із нею і відпустити її в чужу країну, до короля Марка, від якого прибув його небіж, лицар Тристан, що просив від імени короля Ізольду бути дружиною Маркові і королевою Англії та Коривалісу — королева мати вирішила віддати Бранґену разом з Ізольдою. Хоч боліло серце матері за розлуку з донькою, але вона знала свій обов'язок і не могла покинути ні короля ні свою країну. Знаючи Бранґену, потішала себе тим, що вручає їй Ізольду, як самій собі.

Вночі, коли корабель Тристана повинен був залишити Девлін, королева покликала до себе Бранґену і сказала їй:

— Ти будеш супроводжувати Ізольду в далеку чужу країну; ти замість мене будеш біля неї в той день, коли вона стане дружиною короля Марка і королевою Англії та Корнвалісу. З давніх-давен у нас є звичай, що під вінцем одружені п'ють з одного келиха. Ось, я приготувала напій; властивості його такі: коли чоловік і жінка вип'ють його разом, то повинні будуть любити одно одного все своє життя і не розлучаться навіть у смерті. Такі чари мого любовного напою. Даю тобі цей золотий кухоль; сховай і бережи його, а в весільний день налий в чашу і дай випити Ізольді й королю.

(Закінчення на стор. 4-тій).

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ЧЛЕНІВ
ЗЛУЧЕНОГО УКРАЇНСЬКОГО АМЕРИКАНСЬКОГО ДОПОМОГОВОГО КОМІТЕТУ

Загальні Збори Членів Злученого Українського Американського Допомогового Комітету відбудуться, згідно з постановами статуту, в суботу і неділю, 13 і 14-го жовтня 1951 р., у Филаделфії. Місце і програма Зборів будуть проголошені своєчасно.

Згідно з постановами статуту, право участи в Загальних Зборах мають усі члени ЗУАДКомітету, які заплатили свої членські вкладки за час щонайменше від попередніх Загальних Зборів та були приняті в члени.

Статут признає два роди членів:

1. Члени активні: Організації, які платять річну вкладку в сумі $10.00, з активним і пасивним правом вибору до уряду;

2. Члени спомагаючі: Особи, які платять річну вкладку в сумі $5.00, з правом голосу в дискусії.

Кожний активний член-організація повинен найпізніше до дня 15-го вересня ц. р. повідомити канцелярію Комітету про вибір свого делеґата на Загальні Збори, подаючи його ім'я і прізвище, адресу та число посвідок вплачених вкладок за роки 1950 і 1951.

Члени спомагаючі повинні повідомити канцелярію Комітету про свою участь у Зборах, подаючи рівночасно число посвідок вплачених вкладок за роки 1950 і 1951.

Зі Загальними Зборами Комітету буде получена велика мистецька імпреза для відмічення сімох років існування і праці цеї американсько - української централі.

Активних членів прохається виповнити і переслати до канцелярії Комітету нижче поданий формуляр:

— — — — — — — — — — — — — — — —

Наша Організація візьме участь в Загальних Зборах Злученого Українського Американського Допомогового Комітету у Филаделфії, в днях 13 і 14-го жовтня 1951.

Назва Організації: ....

Адреса: ....

Ім'я і прізвище делеґата: ....

Адреса: ....

Число посвідок вплачених вкладок: за рік 1950: ....

за рік 1951: ....

....

(підпис секретаря)

ЕКЗЕКУТИВА ЗУАДКОМІТЕТУ: Адв. Іван Панчук — голова; **д-р Лука Мишуга, адв. Роман Смук, Василь Шабатура** — місто-голови; **Михайло Дубас** — скарбник; **д-р Павло Дубас** — секретар; **д-р Володимир Галан** — екзекут. директор.

Лев Безручко

ПАМ'ЯТІ ПРОФ. ЮРІЯ КИРИЧЕНКА

Сумна звістка огорнула українців, коли довідались, що дня 2-го липня ц. р. трагічно помер (втопився підчас купелі на „Коні Айленд", коло Ню Йорку) проф. Юрій Кириченко — колишній диригент „Українського Національного Хору" в Европі (1921-25) та многолітній диригент українських хорів м. Ню Йорку, Нюарку й Ірвінгтон, Н. Дж.

Покійний народився 5-го травня 1888 р. в с. Луки, Вінницького повіту, на Поділлі. Скінчив Музичну Школу ім. М. Лисенка в Києві. Також довший час жив і працював по фаху в м. Сарнах. В р. р. 1917-1918 Ю. Кириченко був членом 1-го Українського Національного Хору в Києві, що ним диригував пок. проф. О. Кошиць, пок. К. Г. Стеценко, пок. М. Леонтович і Олекса Приходько. В цім нашім славнім хорі я й записався з покійним Ю. Кириченком.

В лютому 1919 року, як член-співак нашої державної Української Республіканської Капелі, під диригуванням Ол. Кошиця, виїздить він з Києва за кордон, в Европу. Після невеликого розбиття славнозвісної У. Р. Капелі (спочатку р. 1920 в Берліні й потім р. 1921, там же), — коли проф. Кошиць був захворів і з диригентури зрезиґнував, то на його місце капеляни одноголосно вибрали Ю. Кириченка своїм диригентом. Від 20-го червня до листопада 1921 р., цей хор-Капела, вже на чолі з Ю. Кириченком, концертував у Німеччині, потім два місяці в Еспанії, де за той час хор дав до 50 концертів, з яких три — для тодішньої еспанської королеви, яка особисто ґратулювала таланотному диригентові за надзвичайний успіх. Преса якнайкраще відгукнулась на ті концерти, подивляючи чар і красу української пісні та відзначаючи мистецькі здібності проф. Ю. Кириченка. В міжчасі покійний студіював у Ляйпціґу, в консерваторії. Пізніше стає диригентом Українського Національного Хору, з яким відбуває кількалітню — (1921—25 з недовгими перервами) концертову подорож по Европі й навіть у північній Африці (Алжирія, Туніс), де перед тим не був ніякий інший український хор. Цей У. Н. Хор також здобув велику славу українській пісні, пошану до її творця — нашого многостраждального народу та славу й пошану заслуженому диригентові - мистцеві Ю. Кириченкові. Чи знають про це ширші кола української громадянськости зокрема новоприбувші наші брати з Европи? Ні, не знають! (Про це все, про У. Р. Капелю й У. Н. Хор на чолі з проф. О. Кошицем, про інший У. Н. Хор під проводом проф. Ю. Кириченка про У. М. Д. Т-во Кобзар на Закарпатті, то що, — українці можуть довідатись з моєї книжки — „З піснею по світах і рідних кутках", — що вийде з друку при кінці цього липня місяця).

Року 1925 в травні місяці проф. Ю. Кириченко приїздить сюди до Америки. Кілька років диригує хором при Українській Православній Церкві св. Володимира в Ню Йорку. Далі, також кілька років — українським хором „Бандурист" в Ню Йорку й хором Т-ва „Будучність" в Нюарку, Н. Дж. — Але найдовше, бо аж 24 останні роки покійний диригував хором Української Протестантської Церкви в Ню Йорку (пастор В. Купчинський) і одночасно — хором Української Протестантської Церкви в Нюарку (пастор В. Кузів). З цими хорами проф. Ю. Кириченко також багато зробив для ширення української пісні не тільки серед українців, але й серед „корінних" американців. — Так, напр., під проводом покійного ці хори виступали з українською піснею на Світовій Виставі р. 1939 в Ню Йорку (Тодітеж виступав там і пок. проф. Ол. Кошиць на чолі інших злучених українських хорів — зі стейтів Ню Йорк і Ню Джерзі). Далі, Ю. Кириченко виступав зі своїми хорами в „Карнеґі Голл" (Ню Йорк) в 1944 році, на 50-літнім Ювилею У. Н. Союзу. Особливого значення набирає виступ покійного на чолі злучених хорів Української Православної Церкви св. Володимира в Ню Йорку та Української Протестантської Церкви (м. Ню Йорку і Нюарку) в „Радіо Сіті" (Ню Йорк), звідки надавались (1941-41, два рази) через радіо, короткою й довгою хвилею, українські співи Великодньої Служби Божої. Ці співи слухало до 10.000 людей, що сиділи в концертовій залі „Радіо Сити" й сотки тисяч людей по цілім світі. Пригадуємо ще концерти У. Н. Хору під проводом Ю. Кириченка в „Тавн Голл", в „Вашінґтон Ірвінґ Гай Скул" (Ню Йорк), не рахуючи його численних виступів на різних громадсько-національних імпрезах, що їх уряджували різні американсько-українські організації. — На протязі кількох останніх років проф. Кириченко з хором Української Протестантської Церкви в Нюарку й Ірвінгтон, Н. Дж. ширив українську пісню і в американських протестантських (пресвитеріянських) церквах (Честер, Па., Трентон, Н. Дж. Плейнфілд, Н. Дж., Бронксвіл, Н. Й., Ларемонт, Н. Й. і по інших містах). В червні минулого року в м. Овшен Грув, Н. Дж. відбулась всесвітня конвенція Рад Протестантської Церкви. На цій конвенції було до 7,000 людей. Тут також Ю. Кириченко на чолі хору Укр. Протест. Церков м. Ню Йорку й Нюарку славно і успішно представив красу української пісні перед культурним світом. — 9.-го листопада 1950 р. Злучені Відділи Українського Робітничого Союзу м. Ню Йорку й Вруклину разом в Тов. „За Волю України", „ДОБРУС" і „Соборна Україна" влаштували (в „Вашінгтон Ірвінґ Гай Скул" — Ню Йорк) Академію в честь б. президента Української Центральної Ради, проф. М. С. Грушевського. На цій урочистій Академії виступив також проф. Кириченко зі своїм хором Укр. Прот. Церкви з Нюарку (Ірвінгтон, Н. Дж.). Громада тієї ж церкви в травні цього (1951) року відсвяткувала врочистий Ювилей з нагоди 40-літньої музично - мистецької діяльности Ю. Кириченка та його 63-літніх народин.

Найбільше відзначився покійний, як талановитий диригент-мистець, якого сміливо можна вважати другим після пок. проф. О. Кошиця. Але Ю. Кириченко, як людина з високою музичною освітою, відомий також, як музика й укладач українських народних пісень, зокрема релігійних. Тут назву тільки велику книжку п. з. „Пісні Радости", що він їх усі музично опрацював і скерував для друку. Року 1938 заходом Укр. Протестантської Церкви в Нью Йорку В-во „Рідна Пісня" видало перший десяток його аранжованих пісень на хори, що їх аранжував проф. Ю. Кириченко. — Час від часу, як була можливість і як знаходились учні, покійний давав також лекції співу й музики.

Так, Юрій Кириченко, як гідний і визначний син свого народу, понад 40 років свого славно-творчого (але не завжди щасливого) життя зложив на вівтар служення ідеї ширення рідної української пісні як серед самих українців, так особливо й серед чужинців по широкім світі. Цілком несподівано й передчасно відійшов від нас найкращий (після Кошиця) український диригент — мистець, музика, добрий громадянин, людина кришталево-чистої душі й серця. Був щирої і шляхетної, лагідно-скромної вдачі, ніхому й ніколи ніякого зла не заподіяв. Був також більше ніж зразковим батьком свого єдиного улюбленого сина Юрія, якого він носив на своїх руках, як концертував в Европі, приїхав з ним сюди й тут, на вільній землі Вашингтона, виростив і виховав на свідомого американського українця, який пішов слідами свого доброго батька.

Від вівторка (3. липня) й до п'ятниці тіло пок. Ю. Кириченка спочивало в погребнике П. Яреми. Тут над його трупом, в четвер кілька ветеранів-капелян (Тучапський, о. Гр. Павловський, П. Ординський, Гл. Шандровський, С. Гаевська, Л. Ординська й не капелянка Ольга Стембер) відспівали кілька похоронних пісень. В день похорону (п'ятниця, 6. липня) пастор В. Купчинський і пастор В. Кузів виголосили в цер. Протест. Церкви в Ню Йорку проповіді, відзначаючи покійного, як надзвичайно талановитого українського диригента-мистця, і як великого громадянина своєї спільноти та доброго християнина.

Поховано Покійного на цвинтарі „Мейпл Вуд" за Ню Йорком.

Братам українцям залишив по собі Ю. Кириченко показні наслідки своєї мистецької праці, а трагедію свого зраненого серця й наболілої душі забрав з собою в могилу.

ВАРШАВСЬКИЙ ДОГОВІР В НОВІМ ОСВІТЛЕННІ

(Закінчення зі сторони 2)

Польщі. Слід признати, що автор праці розуміє цей сентимент українців, бо в цілій праці виявляє себе прихильником етнографічних границь та засади самоозначення народів.

Серед поляків цей договір мав противників з двох сторін. Польські народові демократи, традиційно русофіли, не бачили потреби створювати самостійної України на східних межах Польщі, видячи в цім загрозу втрати української Галичини. Вони заявлялися за миром з кожною Росією, що дав би Польщі як найдальші границі на сході. Поміж пілсудчиками теж находилися нереальні маня ки-фантасти, що міряли про васальну Україну від Польщі.

Варшавський Договір став несподіванкою для Франції та Англії, одначе обі ці держави з ним згодилися та визнали Уряд Петлюри урядом України. Вони давали дальше військову допомогу Польщі, коли польська та українська армії рушили на схід.

Проти тої нової федералістичної концепції на сході Европи вороже поставилася русофільська Чехо-Словаччина, а большевики розвели шалену та успішну пропаґанду серед робітництва Франції та Англії. Доказом пробольшевицької психози серед робітництва заходу може бути факт, що тодішній лідер транспортових робітників Англії Ернест Бевін, недавно померший секретар закордонних справ терішнього англійського лейбористичного уряду, явився був в англійського премієра Ллойд Джорджа та грозив йому робітничою революцією, якщо Англія буде спомагати боротьбу Петлюри та Пілсудского проти „російського робітничого уряду".

Здобуття Києва українсько-польськими військами викликало здивування в світі, коли ж для тих армій настав воєнне змінилося і большевицька влада покотилася аж під Варшаву, Англія та Франція всіми силами прямували тільки до злікведування тої війни. Франція вислала до Варшави свою військову місію під проводом ген. Вейґанда, серед якої був молодий капітан Де Ґоль, відома нині особа у Франції.

Побіда над большевиками під Варшавою завдала сильний удар большевикам і були всі мілітарні підстави, щоб реалізувати пляя Варшавського Договору. Пілсудский навіть подбав про склкання до Гельсінок (згодом до Риги) конференції балтійських держав та України для уложення пляну широкої федерації, але в Польщі ані в Европі не було моральних сил до дальшого ведення війни проти большевиків. Польща стала переговорювати про мир з большевиками в Ризі, який став дійсністю в березні 1921 року.

Польща покинула справу України, себто не дотримала Варшавського Договору, заключуючи мир з Совєтською Росією та „Совєтською Україною", здобуваючи західно-українські землі. Чому Пілсудський покинув свою улюблену федералістичну протиросійську ідею та справу свого українського союзника Петлюри, автор належно не вияснює. Він подає дві причини: повне вичерпання Польщі та роздор поміж українцями в поглядах на саму ідею того договору.

Та на ділі причини треба шукати передовсім в антиукраїнському наставленні більшости польського громадянства, ідеологічно опанованого народо-демократичним шовінізмом та проросійською ідеологією Андрусова. Більшість поляків (навіть у таборі Пілсудського) була все переконана, що Польща така сильна, що вона може бути партнером з Росією до поділу України. Здобуття східної Галичини тільки додавало тим полякам апетиту. На ділі історичні обставини вже основно змінилися. Польща ані років 1920-тих, ані нині вже не є для Росії партнером до поділу України, тільки сама є кандидатом на сателіта Росії, коли немає сильної, незалежної України. То розумів Пілсудский, але не розуміло цього 99 відсотків його земляків й тому союз Петлюри з Пілсудським мусів покінчитися миром в Ризі на нещастя України та Польщі.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

В пам'ять жертвенного рядовика

Ряди старої іміґрації ріднуть. Відходять день за днем старі народні робітники, колись діяльні й жертвенні. Дня 9 липня відійшов на вічний спочинок Антін Горішний, оставивши дружину Катерину, сина Петра, невістку Юлію, внука Антона, та замужну дочку Стефанію, всі — члени Братства св. Володимира, від. 130 УНС в Ню Йорку. Покійний походив з передмістя Залізці Вліху, повіт Зборів, Західна Україна. Був щирим жертводавцем, який любив свою поневолену Батьківщину та якого ще єдиним бажанням було хоч відвідати свої рідні сторони, де родився та де його батьки спочивають. Молодим покинув свою рідну землю, шукаючи кращої долі за морем, щоб підробитись і вернутись на свою рідну землю. Словом жив тим, чим жили тисячі інших наших старих іміґрантів, що їх земля свята вже тут покрила на вічність, далеко від України і рідної хати. Лиш остаються спомини в родині та добрі діла, як хто їх по собі залишив. Наш покійний Антін Горішний, що відійшов від нас на вічний спочинок пам'ятав за життя за наші народні і церковні справи. Тому саме, як по похороні зібралися учасники похорону на прохання родини до ресторану Миколи Кравчука, то з цеї нагоди родина покійного і члени Бр. св. Володимира, як і Т-во Єдність (бо Покійний був членом в обох орґанізаціях) засвідчили свою пошану і співчуття ще й тим, що зложили пожертви на церкву св. Юрія $25, на Укр. Ам. Доп. Комітет $15, на УККА $11.50, на Пресфонд „Свободи" $10; разом $61.50.

Промовляли від Бр. св. Володимира, Михайло Коваль, а від Т-ва Укр. Єдність предсідник Василь Хоміцький. Пожертви зложили: Вдова, п-ні Горішна $10, Микола Кравчук $10; по $5: Стефанія і Стів Мікелєс і п-ні Кобасник. По $2: В. Рудковський, Т. Гловацький, С. Сакман, Т. Місевич, С. Місєвич, М. Кравчук (ст.), М. Кравчук (мол.). По $1: В. Хоміцький, Роніш, П. Стечишин, П. Малець, Якубович, І. Заграй, А. Лакомська, Д. Ксьондзик, С. Дерих, П. Стахів, П. Ярема, Ф. Повчаг, Д. Ольнік, А. Місєвич, М. Яремчук, М. Паньків, М. Коваль. Решта дрібними. Такі пожертви — це найкращий вияв пошани для тих, яких вважаємо патріотами.

М. К.

ВІСТІ З УКРАЇНИ
(Нотатки з совєтської преси)

У КИЄВІ „ЄЩЕ ПОЛЬСКА НЕ ЗҐІНЕЛА"

Два дні по проголошенні комунікату про „обмін прикордонними ділянками" з Москви через Мінськ до Києва прибув варшавський ансамбль „пєсні і пляски" під проводом Тадеуша Сиґетинського „Мазовше", створений в 1949 р. на взір російського ансамблю ім. П'ятницького. На двірці групу „мазовшан" зустріли квітами представники різних партійних установ, а також польський консуль М. Цеслік. На привітання промовляв Верьовка — від музиків Києва та самий Сиґетинський. На закінчення промови Сиґетинського „мазовшани" гуртом крикнули „Нєх жиє Сталін". Сиґетинський говорив: „З особливою радістю ступили ми сьогодні на благословенну землю стародавнього Києва — квітучої столиці такої близької та любимої нами України . . ."

Ввечорі по приїзді „Мазовше" дало концерт. В початку концерту був виконаний гимн СССР та польський гимн. Концерт почався „Піснею про Сталіна".

ВИДАННЯ ТВОРІВ ІВАНА ФРАНКА

Книжкова палата УССР підрахувала, що від 1947 р. по травень 1951 в СССР твори І. Франка були видані 422 рази загальним тиражем 6 міл. 138 тис. прим., в тому в Україні 374 рази, тиражем 4 міл. 770 тис. прим. Книги І. Франка вийшли 17-ма мовами — в тому російською, молдавською, польською, болгарською, мадярською та німецькою. Держлітвидав УССР приступив до випуску повного зібрання творів письменника в 20-ох томах. З друку вийшли 2, 3 і 4-ий томи.

СТАЛІНСЬКЕ МОВОЗНАВСТВО

„Завдання української діялектології у світлі праць И. В. Сталіна з мовознавства" — така була тема основної доповіді конференції інституту мовознавства ім. Потебні, що закінчилась у Києві 25-го травня. Конференція намітила план перебудови роботи по складанню ді ялектологічного атлясу української мови, історичної лінґвістичної географії та української діялектології „у світлі геніяльних праць И. В. Сталіна з мовознавства".

Інститут складає атляс України, в якому мають бути записані наріччя 2500 населених пунктів УССР.

(У. Д.)

З ПОЖОВКЛИХ ЛИСТКІВ

ЩО ПИСАЛА „СВОБОДА" 50 РОКІВ ТОМУ?

20 червня — 18 липня 1901 р.

РІЧНЕ ЗАСІДАННЯ УРЯДНИКІВ УНСОЮЗУ В БОФАЛО

Засідання відбулося 11 червня. Крім урядників були теж члени місцевих і позамісцевих братств. Предсідником нарад був о. А. Бончевський, секретарем В. Гришко. Як гості прибули оо. М. Валог з Трауґер, Па., і М. Стефанович з Питсбург, Па. Головний секретар Денис Пирч заявив, що Союз нараховує 3,500 членів, між якими є 49 жінок і 347 дітей. Стверджено, що справи Союзу стоять дуже добре, а маєток виносить тринадцять тисяч долярів. Ухвалено візвати канадійських українців, щоб вони закладали братства взаємопомочі і приступали до Союзу, бо тільки в такий спосіб зможуть українці цілої Північної Америки об'єднатися в одну сильну громаду і працювати для свого добра.

ПЕРША НАУКОВА СТИПЕНДІЯ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО СТУДЕНТА

До Шкільного Фонду, який остається під зарядом „Свободи", призбирано разом $196.40. З цього фонду ухвалено дати запомоги в висоті $50 Михайлові Курило з Елмайра, Н. Й., котрий покінчив вищу місцеву школу і має вписатися на курс інженерії в університеті Лігай. Про нього писала місцева газета як дуже спосібного молодця, який у віці 16 років покінчив „Ді Елмайра Академі". Він говорить плинно по українськи, по польськи й по німецьки, очевидно також і по англійськи.

УКРАЇНЦІ НА ФИЛИПИНАХ

Лист Фецка Кохана, писаний 20 квітня з міста Манілія, на Филипинах, подає такі вісті: В американській армії, яка окупувала острови Филипини, находиться теж українці. Автор листа веде листування з Лабовським, який стоїть в Тобако. Знаний нам т. Талпаш, екс-бартендер з Шамокіну і Дуць, якого називають Доч. Є ще Петро Риджик з Шамокіну, а про інших ходять тільки чутки, але особисто вони незнані авторові листа, який служить при американській піхоті.

МІСЦЕВІ ВІСТІ

В громаді Шамокін відбулося 18 червня закінчення науки в українській школі, в якій учителює Михайло Вачинський. На попис прибув місцевий парох і сусідний священик о. Ст. Макар з Мт. Кармел. Діти відповідали панове на поставлені їм питання з релігії, української мови, історії України, географії і рахунків. Заля, де відбувався попис, була гарно прикрашена квітами і прапорами.

У місцевості Мт. Кармел засновано „Руський компанічний стор", в якому можна дістати товари для домашнього вжитку. Незабаром мають там будувати шкільний дім з залею на представлення й концерти.

З Винніпегу повідомляє Олекса Галущак, що там поселився бувший учитель з Сифтон, у провінції Манітоба, Василь Ціхоцький, приїхавши до міста здавати іспит.

РОЗШУКИ ЗА ПРОПАВШИМИ БРИТІЙСЬКИМИ ДИПЛОМАТАМИ

Лондон. — Не так давно вся преса багато писала про таємниче зникнення двох визначних британських дипломатів, що мали доступ до важних тайн. Це були Доналд МекЛін і Гай Борджес. Їх втеча стала важливою проблемою для уряду Партії Праці. Тому саме ведуться далі дуже основні розшуки, бо якби виявилося, що ці дипломати дістались до Росії, то це мало б глибокі наслідки. Вже тепер заповідають ґрунтовну чистку міністерства закордонних справ. Все це не без інтересу і для Злучених Держав, бо ж МекЛін був головою американського відділу в міністерстві, а Борджес другим секретарем в британській амбасаді в Вашінґтоні. Обидва були відомі як „анти-американці".

МІСТО НЮ ЙОРК ГОТОВЕ БРАТИ ВОДУ З РІКИ

Ню Йорк. Загроза недостачі води в місті як для пиття, так і для промислових цілей, змусила водного комісара Домініка Падуано до рішення брати воду з ріки Гудсону а також і з резервових джерел на Лонґ Айленді, під Ню Йорком. Комісар не зазначив, коли почнуть брати воду з Гудсону, одначе сказав, що інженери вже приготували для цього помпи в околиці Челсі на північ від міста. Ці помпи й машини коштували $3,000,000 і вони готові до праці кожної хвилини. Вода в міських збірниках, розташованих на віддалі кількадесять миль від Ню Йорку, меншає кожного дня наслідком посухи в тамтешніх околицях та через збільшення числа мешканців міста.

ІЗОЛЬДА ЗОЛОТОВОЛОСА ТА ВІРНА БРАНҐЕНА

(Закінчення зі стор. 2-гої).

Дала їй кухоль з чарівним напоєм. Добавила багато зілля від різних хвороб, властивостей яких вона ще раніше навчила Бранґену.

Дала це королева і сказала, щоб берегла Ізольду. Бранґена підняла руки і сказала:

— Клянуся святим Гервасієм, апостолом моєї батьківщини, що буду охороняти її, як можу, а як треба, — то й життя своє віддам за неї, і буде мені від цього тільки солодко.

Тристан, щоб утішити Ізольду в розлуці з батьківщиною, розповідав їй про добрість і велич короля Марка, про палац в Тінтагені, де буде вона жити, і співав їй приємним голосом різних пісень: пісню про сумну долю його матері, королеви Бляншефлер, і пісню про діву з золотими косами і багато інших пісень.

На другий день вітер був слабий, і корабель не міг плисти. Сонце гріло, море робилося блідим. Тристан тихо перебирав струни арфи. Бранґена пішла на задню частину корабля і дивилась у далеч. Дивилася й думала про свою батьківщину.

Тим часом Ізольда дуже змучилась. Груди тяжко дихали й горіли сухі вуста. Обоє вони вирішили, що вони хочуть пити. Ізольда згадала, що у Бранґени на схороні золотий кухоль і, наливши в келех випила і дала решту Тристану; і, як всі знають — з цього келеха випили вони свою долю, своє щастя і свою смерть.

Узнавши про це, Бранґена, жахнулась і була у відчаї. Вона винуватила себе, що не вберегла Ізольду; коли Ізольда плачучи призналась їй, що стала коханою Тристана, Бранґена не дорікала їй, а вибачалася перед нею і обіцяла тримати все в таємниці.

Коли корабель прибув у Тінтаген, Марко зустрів Ізольду з найбільшою пошаною; і він і всі його лицарі клялись, що її краса перевищила свою славу. Пишно відсвяткували весілля. Але коли прийшла ніч — Тристан сказав королю ніби прохання королеви-матері, що в Ірляндії звичай: першу ніч, коли молода разом з одруженим, гасять світло, щоб пожаліти її юну сором'язливість. Король згодився на це, бо будь-яке бажання королеви було законом для нього. Коли привели короля Марка в спочивальню — на постелі чекала на нього замість Ізольди Бранґена.

МАПУ ТЕРИТОРІЇ, ОХОПЛЕНИХ ЧИ ЗАГРОЖЕНИХ ПОВІНЮ запропонував президентові Труманові Форест Смит, губернатор стейту Мизурі. Президент вислав спеціяльну делеґацію для перевірки цього небувалого щодо розмірів нещастя. Делеґація огляне цілу залляту водою територію з літака.

КАНАДІЙСЬКА ЛІБЕРАЛЬНА ПАРТІЯ ВТРАТИЛА ЧОТИРИ МАНДАТИ

Оттава, Канада. — Політичний клімат Канади переходить несподівану переміну наслідком поразки теперішньої урядової партії на додаткових виборах. Канадійський уряд в минулому часто терпів поразки в додаткових виборах, одначе, коли приходили загальні вибори, уряд знов діставав силу. Цього року додаткові вибори позначилися несподіванкою, коли одного дня дві виборчі округи в провінції Манітоба, одна округа в Онтеріо і четверта на острові Прінс Едвард принесли перемогу опозиційній партії, що неабияк налякало Ліберальний уряд Ст. Лорена. Безпосередньо партія не втратить багато місць в оттавському парляменті, де засідає 185 послів Ліберальної, 46 Консервативної й 13 соціялістично-кооперативної Федерації та 10 з партії Суспільного Кредиту. Одначе втрата чотирьох мандатів Ліберальної Партії вказує, що уряд не непоборний, як це досі говорилося.

● **Великий приріст членства** має виказати красва конвенція Республіканської партії, яка збереться в Шікаґо наступного року для вибору кандидата на президента. У ній братиме участь 1,200 делеґатів, тобто на 600 делеґатів більше ніж у конвенції 1948 р. Стейтові організації, які підчас минулих виборів здобули перемогу Республіканській партії, матимуть право вислати більше делеґатів ніж стейти, в яких партія була в меншині.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА—ЦЕ СИЛА КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ

Українка – Королева Краси в Дітройті

Дітройт. — Дітройтська преса з минулого тижня подає точні описи фестивалю з нагоди 250-річчя міста. Підчас свята коронували королеву краси на ювілейний рік. Королевою вибрана Павлина Гуґелик, яка походить з українського роду, як це підкреслюють тутешні щоденники. Вечірні вісті й світлини помістила газета „Дітройт Ньюз". У фестивалі в Гренд Сиркус Парк брало участь 8,000 осіб. У п'ятницю 27 липня виступить на черговім святі український хор в народніх одягах під орудою Івана Атаманіця, а танці виведе Василь Авраменко. В суботу 28 липня вудбудеться похід вулицями міста, в якому українці будуть мати свою живу картину („фловт").

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА"

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

CHICAGO, ILL. — Monthly meeting of Birth of Holy Virgin Society, Branch 259, will be held Sunday, July 22, 1951 at Church Hall, 4952 So. Paulina St., at 2:00 P. M. — P. Trusiak, Rec. Sec'y.

ПЕСЕЙК, Н. ДЖ. — Тов. ім. І. Франка, від. 97, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться 22. липня в год. 2-ій пополудні, в приміщенні шкільної залі укр. прав. церкви при 45-47 Hope Ave. Присутність всіх членів обовязкова. — В. Бродський, предс.; П. Величко, рок. секр.; В. Табачук, фін. секр.

АЛИКВІПА, ПА. — Бр. св. О. Николая, від. 120, повідомляє, що піврічні збори відбудуться в неділю, 22. липня, точно в год. 2. попол., у власній галі. Обовязком усіх членів прибути на ці збори, на яких буде звіт контр. комісії за минулі 6 місяців. — За уряд: І. Кабаль, предс.; І. Манастирський, секр.; В. Ревть, кас.

СЕНТРАЛІЯ, ПА. — Подається до відома всім членам Бр. св. Михаїла, від. 90, що місячні збори відбудуться в неділю, 22. липня, зараз по Сл. Божій. Кожний член має заплатити свою належитість, бо за нікого більше не будемо висилати навіть за один місяць. Тому члени, що не заплатять, будуть суспендовані. — З. Волчанський, предс.; С. Дудун, кас.; І. Чепа, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Від. ім. С. Петлюри, ч. 189, повідомляє членів, що дотеперішній секретар п. Третяк уступив з управи, а на його місце вибрано секретарем п. Петра Котельницького. Адреса нового секретаря: 1913 N. Franklin St., Philadelphia 22, Pa.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Тов. „Дністер", від. 430, подає до відома своїм членам, що побір складок за місяць липень і полагоджування інших Союзових справ, відбудеться в неділю, 22. липня, в годинах від 12-ої до 2-ої, в Укр. Клюбі, 847 N. Franklin St. З огляду на брак місця в згаданому домі на частійший побір склдаок, просимо вплатити свої складки в означеному часі і не допускати до залеглости. — За управу: Р. Дяків, О. Бакай.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. — Тов. Запорозька Січ, від. 342, повідомляє всіх своїх членів, що піврічний мітинґ відбудеться в неділю, 22. липня, в год. 2-ій пополудні, в церковній галі на Roosevelt Ave. Обовязком кожного члена явитись хоча рза на півроку і заплатити свою належитість. Члени, що довгують, повинні конечно заплатити, бо інакше будуть суспендовані. Родичі, що мають дорослих дітей в клясі 1, повинні переписати їх до старших членів. — Г. Волянський, предс.; Н. Кіра, кас.; І. Маркович, секр. Адреса: John Markowicz, 287 Randolph St., Carteret, N. J.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 3. липня 1951 р. був вбитий електрикою молодий член від. 386 У.Н.С. в Шарон, Па.,

НІК ЛИСОГІР.

Покійний родився в Америці і прожив тільки 24 роки. Полишив у смутку родичів, 5 братів і 2 сестри.

Похорон відбувся 7. липня з погребового заведення до укр. прав. церкви на Кларк стріт в Шарон, а відтак на вічний спочинок на Овк Вуд Цвинтарі. — В. Й. П.!

А. Попів, секр.

Дня 13. липня 1951 р. померла в Лудлов, Масс.

МАРІЯ ГАВРИЛЬЦІВ,

челениця від. 253 У.Н.С., та неструджена працівничка нашої громади.

Покійна родилася 1892 року в Підгірцях, пов. Стрий, Зах. Україна. Полишила в смутку шестеро дітей: Софію, Михайла, Івана, Петра, Володимира, Стефана, та пятьох внуків. Численне громадянство відпровадило Покійну на місце спочинку 16. липня ц. р. — В. Й П.!

В. Оренчук, секр.

ПОДЯКА

Цією дорогою складаю найщирішу подяку всім, що віддали останню прислугу

бл. п. **ЮЛІЇ ЮРЕВИЧ**

Зокрема дякую **священикам** за відправлення похоронних обрядів, **М. Чмирові** за розраду в останніх годинах життя Покійної, братові **Н. Юревичеві й його синам**, родині **Гложекам** та **Н. Фудалі** з Филаделфії, **І. Ковалишинові** за участь в похоронних обрядах та цвіти. **Тов. ім. Ольги Басараб**, від. 413 УНСоюзу та **Сестрицтву Покрови** сердечне спасибі за цвіти та датки на Служби Божі. Дякую щиро **п. М. Литвинові** за гарне уладження похорону та всім приятелям і знайомим за відпровадження Покійної на місце вічного спочинку. Хай Всевишній винагородить їх всіх сторицею!

Теодор Юревич.

✝

В десяті роковини смерти

БОГДАНА ЛЕПКОГО

— відправиться —

В СУБОТУ, 21-го ЛИПНЯ 1951, В ГОДИНІ 8. РАНО
в українській католицькій церкві при Вашинґтон евені, на Бронксі, поминальне Богослуження з Панахидою.

ДІТИ і РІДНЯ.

✝

„Правдива відвага виявляється тим, що не хоче покоритися ворожому гнобителеві" — (Сенека, письмо 13.)

В річницю розстрілу німецьким комісарем Тадеєм Рехом в Ковелі, на Волині, дня 16. липня 1943 р.

ОЛЕСІ З БАЧИНСЬКИХ ПІДГІРСЬКОЇ,

члена УГА, голови філії Союзу Українок, секретарки Українського Допомогового Комітету Міської Управи в Ковелі, доньки бл. п. о. Михайла (Філяретів) Бачинського, пароха Ріпчиць, к. Медини, й Ольги з Устіяновичів — відправлено Богослужбу 14. липня в церкві св. Миколая в Бруклині старанням

Марії з Бачинських Донцов.

ТАРЗАН, ч. 2635. Боротьба з часом

Поки жінки готували піч жарити м'ясо для бенкету, Тарзан працював кістями рук, тручи мотузом об грубу кору дерева.

Коли табір прокинувся, три азаріяни підійшли до Доріс. Обмацавши м'ясо на її руках, один сказав — „Цю".

Вони потягли Доріс до печі, голосно сміючись на її даремні борюкання.